

1900-12-11

AFSENDER

Jens Ferdinand Willumsen

MODTAGER

Oscar Matthiesen

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
New York (USA)

Modtagersted:
Charlottenlund (Danmark)

Omtalte personer:
Carl Fischer-Hansen
Henry Huttleston Rogers
P.V. Jensen-Klint
Camilla Matthiesen
Augustus Saint-Gaudens

Arkivplacering:
J.F. Willumsens Museum
Arkivkasse: A/II/4 - M

DOKUMENTINDHOLD

Willumsen er i New York, men han har besluttet at rejse hjem til Danmark efter nytår. Han kommer ind på kunstnerforholdene i Amerika og fortæller, at amerikanerne har større interesse for det levende liv frem for kunst. Han mener, at den europæiske kunst er malplaceret i Amerika, og han forudser, at en særegen amerikansk kunst, der tager udgangspunkt i det levende liv, vil vokse sig frem i løbet af årtier.

TRANSSKRIFTION

939 8th Ave
New York
City

d. 11 Dec 1900.

Kære Mathis.

Tak for Dit Brev.

Jeg har nu besluttet mig til, at rejse hjem engang efter Nytaar. Denne Uvirksomhed kan jeg ikke udholde. Fischer-Hansen havde lovet mig at føre mig ind i Societiet; men jeg har ventet paa hans Invitation i over to Maaneder uden at høre fra ham. Mit Atelier som jeg havde lejet paa et Aar, har jeg heldigvis faaet lejet ud, saa jeg har frie Hænder til at gøre hvad jeg vil. Jeg kunde jo nok paatage mig en Kunsthaandværker Plads hos en eller anden Stenhugger, Broncestøber eller Lithograf; men Lønner er saa ussel 6-10\$ ugentlig at det vil være at komme til at sulte. Og dog vilde jeg have gjort det, hvis jeg havde indset at det kunde have ført fremad; men der er ikke noget Fremad. For en Amerikaner stiller Kunstnerforholdene sig saaledes at en Maler f.Ex. enten er alm. Haandværker eller Geni., at en Skuespiller f.Ex enten er Gøgler eller Geni. o.s.f. Haandværkeren faar 6\$ om Ugen. Geniet faar Tusind \$ om Ugen. Arrangementet er ikke sundt eller korrekt, thi der er Mellemstadier. Naa, det gælder altsaa blot om at blive anset for et Geni, men saa er der det uheldige

at Amerikanerne føler sig ude af Evne til at bedømme hvem der er et Geni og hvem ikke. Alle som regnes som Genier i Europa er højst skattede her. Navnlig over Paris gaar Vejen. Den udmærkede amerikanske Billedhugger St. Gaudens, maa atter og atter holdes frem for Amerikanerne som udmærket, men han maa skaffe sig Grand Prix i Paris før de virkelig tror det.

Det nationale Gipsmonument "Dewey Arch" er nu revet ned; det skulde have været opført i Marmor, men man kunde ikke faa skrabet Penge nok sammen dertil; og "Liberty monument" har stadig sin Arm med Faklen 20° ude af Lodlinje og rustet op i Jærnskelettet.

Du forstaar nok at jeg ikke gaa paa en 6\$ Plads med de Udsigter, i min Alder. Ja havde jeg kun været 20 Aar.

Sagen er at Amerikaneren har endnu større Indteresse af det rigtige, levende Liv end af Kunsten som kun i sin første Face er en Afbildning af Livet, hvad der saa end digtes ind deri. Og som Menneske giver jeg ham Medhold. Er det ikke friskere og dejligere at se paa eller deltage i et godt Boldspil. Badeliv om Somren paa Stranden. Jagtliv paa dejlige hurtige Heste. At køre et nyligt indfanget Tandemspænd. Eller hvad at fange 500 Millioner \$ ind. Eller jage de dumme Spaniere ud af Cuba og

høre om deres flinke heltemodig Sønner.

Eller tage Del i Discusionen og Bestemmelsen om selv at lave Verdens største gravede Kanal mellem to Verdenshave.

Eller være med til at danne en Fremtidsrace ved at bestemme hvorledes et smukt og sundt Menneskepar skal se ud.

Eller være med til at udvikle en Samfundsmoral, ved at lære hvorledes man skal omgaaes hinanden med Kærlighed og Hjælpsomhed.

o.s.v.

o.s.v.

Hvor utidig at komme med Europæisk Kunst ind i dette stærkt pulserende Liv.

Kunsten maa vokse frem af Livet selv fra dette Lands egen Jordbund. Et Arbejde som vil tage mange Decennier.

Og hvor ser ogsaa Europas Kunst; tam, Interesseløs ud naar jeg ser den herovre; det er en Kunst

som har saa travlt med at hitte paa Maader at lave sig selv, Kunst, paa.

Den har ikke travlt med at fremstille et Indhold, et Liv, Den arbejder ikke med det Stof som skal afbildes men arbejder med Maaden at arbejde paa.

Man udvikler Haandværkeren og ikke Digteren.

Og har de ikke de bedste Fremstillere herovre. En god Fotograf kan gøre Underværker, jeg har set Fotografer tumle med Skønheder med Belysningseffekter med Mennesker, saa de har frembragt Billeder, der var værdifuldere end mange af de saakaldte bedste Malerier. Amerikaneren stiller i al Fald den Fordring til et Malerie, at det skal være ligesaagodt fremstillet som et Fotografi og saa give noget mere. Hvormange Malerier kan det siges om.

Du kan sige til Dr Larsen¹, at jeg var oppe hos H.H. Rogers, 75Millioner \$ Manden, men han var "too busy" til at modtage mig.

Det glæder mig at høre at Du har haft Lejlighed til at arbejde med Fresco igjen og at Psyches Historie er bleven god. Naar jeg kommer hjem maa Du

tage mig med ud at vise mig den.

Ogsaa Dine Artikler i Berlingske skal være gode og have glædet Folk, fortæller P.V.K.J. Det skal saa være. Man skal glæde sine Medmennesker med sine Ting. Det er Maalet. Man arbejder ikke for Manden i Maanen. Og glæder man andre, glæder de En igjen. Naar en Mand forstaar at lægge Jærnbaner ud saa gør han Nytte og hjælper Folk og de hjælper ham igjen ved at gøre ham rig. At hjælpe hinanden skaffer Velsignelse for begge.

Naa ovenpaa denne smukke Slutning kan jeg med god Ret sige.

Glædelig Jul

til Dig – til Din Kone og hele Din Familie.

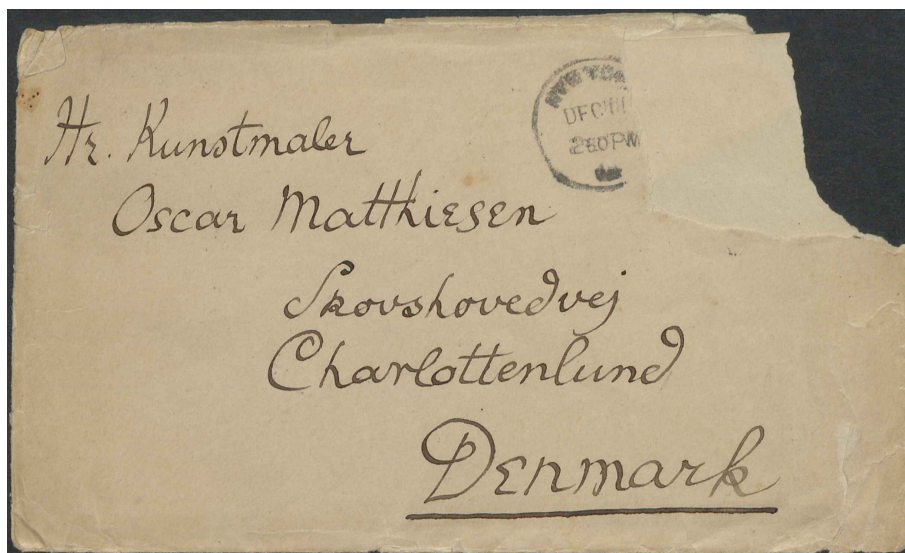
Din heng.

J.F.Willumsen

¹ Uidentificeret

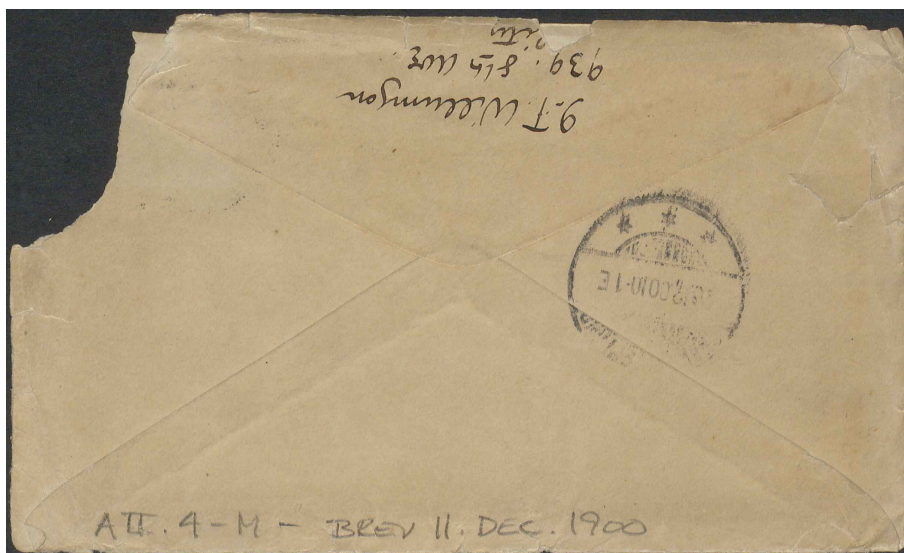
KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

939. 8th Ave
New York
City

D. 11 Dec 1900.

Kære Mathis.

Tak for Dit Brev.

Jeg har nu besluttet mig ^{til} at rejse hjem engang efter Nytaar. Denne Virksomhed kan jeg ikke udholde. Fischer-Hansen havde lovet mig at føre mig ind i Societet; men jeg har ventet paa hans Invitation i over to Maanedes uden at høre fra ham. Mit Atelier som jeg havde lejet paa et Aar, har jeg heldigvis faaet lejet ud, saa jeg har frie Hænder til at gøre hvad jeg vil. Jeg kunde jo nok paatage mig en Kunsthåndværkers Peds hos en eller anden Stenhugger, Bronce støber eller Lithograf; men Lønnen er saa ugsel 6-10 \$ ugentlig at det vil være at komme til at sulte. Og dog vilde jeg have gjort det, hvis jeg havde indset at det kunde have ført fremad; men der er ikke noget Fremad. For en Amerikaner stiller Kunstnerforholdene sig saaledes at en Maler f. Ex. enten er alm. Håndværker eller Geni. at en Skuespil- ler f. Ex. enten er Gøgler eller Geni. o. s. f. Håndværkeren faar 6 \$ om Ugen. Geniet faar Tusind \$ om Ugen. Arrangementet er ikke sundt ^{eller} og korrekt, thi der er Melleinstadier. Naar, det gælder altsaa blot om at blive anset for et Geni; men saa er ~~det~~ ^{der} det Uheldige en

at Amerikanerne føler sig ude af Løve til at
bedømme hvem der er et Geni og hvem ikke. Det
lader de Europæerne bedømme. Alle som regnes
for Genier i Europa er højst skattede her.

Naemlig over Paris gaar Vejen. Den udmærkede
amerikanske Billedhugger St. Gaudens, maa atter
og atter holdes frem for Amerikanerne ~~for~~ som ud-
mærket; men han maa skaffe sig Grand Prix i
Paris for de virkelig tror det.

Det nationale Gidsmonument "Dewey Arch" er nu
revent ned; det skulde have været opført i Marmor,
men man kunde ikke faa skrabet Penge nok
sammen dertil; og "Liberty monument" har stadig
sin Arm med Tablen 20° ude af Lodlinje og rustet
op i Jærnskelettet.

Du forstaar nok at jeg ikke gaa paa en 6# Peads
med de Udsigter, i min Alder. Ja havde jeg kun
været 20 Aar.

Sagen er at Amerikaneren har endnu større Interesse
af det rigtige, levende Liv end af Kunsten som kun
~~er~~ i sin første Facet ^{er} Afbildning af Livet,
hvad der saa end kan digtes ind deri. Og som
Menneske giver jeg ham Medhold. Er det ikke

meget friskere og dejlige at se paa eller deltage
i et godt Boldspil. Badelis om Somren paa
Stranden. Jagtliis paa dejlige hurtige Heste.

At køre et nylig indfanget Tandemspænd.

Eller hvad at fange 500 Millioner \$ ind.

Eller fjerne de dumme Spaniere ud af Cuba og

Høre om deres flinke heltemodig Sønner,
Eller tage Del i Discussionen og Bestemmelsen
om selv at lave ~~en~~ Verdens største gravede
Kanal mellem to Verdenshave.

Eller være med til at danne en Fremtidsrace
ved at bestemme hvorledes et smukt og sundt
Menneskepar skal se ud.

Eller være med til at udvikle en Samfunds-
moral, ved at lære hvorledes man skal omgaaes
hinanden med Kærlighed og Hjælpsonhed.

o. s. v.

o. s. v.

Hvor utidig at komme med Europæisk Kunst ind
i dette stærkt pulserende Liv.

Kunsten maa vokse ~~til~~ frem af Livet selv fra
dette Lands egen Jordbund. Et Arbejde som
vil tage mange Decennier.

Og hvor ser ogsaa Europas Kunst; tam, Interesse-
løs ud naar jeg ser den herovre; det er en Kunst

Som har saa travet med at klatte paa Maader
at lave sig selv, Kunst, paa. Den har ikke
travet med at fremstille et Indhold, et Liv,
Den arbejder ikke med det Stof som skal afbildes
men arbejder med maaden at arbejde paa.

Man udvikler Haandværkeren og ikke Digteren.

Og har de ikke ~~ikke~~ de bedste Fremotillere herovre.

En god Fotograf kan gøre Underværker, jeg har set
Fotografer tumle med Skønheder med Belysningseffek-
ter med Medmennesker, saa de har frembragt Billeder,
der var værdifuldere end mange af de saa kaldte bedste
Malerier. Amerikaneren Stiller i al Fald den Fordring
til et Malerie, at det skal være ligesaa godt fremstillet
som et Fotografi og saa give noget mere. Huomange
Malerier kan det siges om.

Du kan sige til Dr Larsen, at jeg var oppe hos
H.H. Rogers, 75 Millioner \$ Manden; men han var
"too busy" til at modtage mig.

Det glæder mig at høre at Du har haft Lejlighed
til at arbejde med Fresco igjen og at Psyches
Historie er bleven god. Naar jeg kommer hjem
maa Du tage mig med ud at vise mig den.
Ogsaa Dine Artikler i Berlingske skal være
gode og have glædet Folk, Fortæller P.W.R. J.
Det skal saa være. Man skal glæde sine
Medmennesker med sine Ting. Det er Maalet.
Man arbejder ikke for Manden i Maanen.
Og glæder man andre, glæder de ~~andre~~ En igjen.
Naar en Mand forstaar at lægge Jernbaner ud
saa gør han Nytte og hjælper Folk og de hjælper

ham igjen ved at gøre ham rig. At hjælpe
hinanden skaffer Velsignelse for begge.

Naa ovenpaa denne smukke Slutning kan jeg
med god Ret sige.

Glædelig Jul.

til Dig - til Din Kone og hele Din
Familje.

Din heng.

J. F. Willumsen.